

Előfizetési ár:

Egész évre 8 frt = 16 kor.
Félévre 4 frt = 8 kor.
Negyedévre 2 frt = 4 kor.

Községeknek, körjegyzőknek és néptanárságoknak:
Egész évre 6 frt = 12 kor.
Fél évre 3 frt = 6 kor.

Egyes szám kapható:

a kiadóhivatalban, a főújszédber, Köszl János, Hochrein J. és fia i. üzletében.

PÉCS

POLITIKAI VEGYESTARTALMU LAP.

Hirdetések

elfogad a kiad hivatal (lyceum könyvnyomda), hol mindenkor a legjutányosabb árak szabotnak. Minden beiktatott hirdetés után 80 kr = 60 fillér bélyegdíj fizetendő.

Nyilttér 1 sor 1 ft = 2 korona

Kéziratok

a szerkesztőségbe (lyceum könyvnyomda) küldendők.

Megjelenik hetenként kétszer.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: lyceumi könyvnyomda.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Az új színház építése előtt.

Jó 25 éves az a kitartás, melyet a pécsi közönség egy új magyar színház felépítése körüli törekvés iránt tanusit. Már a 60-as év végén felszínre került az eszme, hogy a régi, avult, egy családi tulajdon szűk markaival fentartott színház helyébe újat a „modern igényeknek és városunk fejlettebb izlésének megfelelő” színházat építsünk, melynek rendeltetése tisztán és egyedül a magyar nemzeti nyelv művelése legyen. Az új színház felépítésének eszméjével egykor a német előadások végleges beszüntetése és a magyar nemzetiség kizárólagos érvényesítése iránti törekvés.

De bár Pécs városának a nemzeti közügyek támogatása körüli buzgalma és áldozatkészsége a hazai színház fejlesztésében és pártolásában is kitűnt és évenként mindnaggyobb pénzbösszeggel segítette a színház ügyeit vezető színházegylet közvetítése mellett a magyar színtársulatokat. — bár az új színház építés eszméjét is lelkesen magáévá tette és már a város értelmisége és a sajtó szakadatlanul harcoltak az eszme megtestesítéséért, év-év után eredménytelenül folyt el, mert előbb a régi színház engedélyezési okmánya állott utjában,

majd a város pénzügyi viszonyai szolgálták akadályul, az újabb kesedelem okait pedig úgy és eléggé ismerjük. A régi harcosok közül nem egy kidőlt már, többnek az idő megbénító erejét és lehűtő reményeit, majd megszűnt az ügy tisztán társadalmi kérdés lenni s maga a magyar színeszet is hivatásában, szervezetében, bár nemes rendeltetése fennmaradt is, a régítől eltérő inkább üzleti irányzatot nyert. A kkor a nemzeti szellem és közmívelődés követelménye volt tisztán az új színház felépítésének eszméje, akkor még az erkölcs nemesítésének hirdetésével szálltak érte sikra, ma mindezek fölé a szórakozás, időöltés és kényelem igényei járulnak.

Új, teljesen változott viszonyok között kél ki végre az egykor — bizony lelkesedéssel és nagy előszeretettel — elhíntett mag és ha a színház építésének történetét egyszer megírják, a kezdeményezőket nem fogja a balsikerért szemrehányás érteni, már csak azért sem, mert hervadhatlan érdemük marad a színtársulatok rendszeres segélyezése és a német előadások erőlyes beszüntetése, de mert a mai társadalom még annyit sem áldoz a színházért, hiszen akkor a színházbajlás mellett még külön áldoznunk is kelle és végre is a város áldozatkészsége nélkül ma

sem juttathatná társadalmunk a magyar színeszetet egy fényes új csarnokhoz.

Telhat az ige végre testé lesz. Birjuk az ígérte, hogy az építés nagy munkája már a közeli napokban megkezdetik és ha váratlan akadály, fenn nem fog forogni, a jövő év őszén be is fejeztetik.

Egy év választ el csak a kitűzött cél elérésétől. Csak egy év, mely idő alatt most már nemcsak építeni kell, hanem meg kell minden előkészületet tenni a színház igazgatásának, vezetésének, gondozásának kérdéseiben is, mert nem csak egy szép és imozans épülettel akarjuk városunkat díszében emelni, hanem abban az épületben életet is akarunk teremteni s azt biztosítani is. Gondoskodnunk kell a színpad kellékeiről, egy könyvtár berendezéséről, egy ruhatár alapjáról, színpadi burtozatról, ezek kezelésének módozatairól; gondolnunk kell egy állandó zenekar alakítására, a szerződöttendő színtársulatnak a színházhoz való viszonyának meghatározására és a művezetés ellenőrzésére; gondoskodnunk kell arról, hogy az új színházhoz irodalmi érdekek is fűződjenek és a sok egyéb kérdéshez még hozzájön a megújítás nagy napjának megfelelő ünneplés méltó előkészületek szükségése is.

A PÉCS TÁRCÁJA.

Baranya a legrégibb időkben.*)

VIII.

Baranya magyar elődeink idejülettől a török uralomig.

Időszak: 899—1543

Baranyának őseink általi elfoglalásáról Béla király névtelen jegyzője után csak annyit tudunk, hogy Árpád, miután Csepel szigetét, mely neki biztossága miatt igen megtetszék, elfoglalta, 899-ben seregét a Dunán attette, és annak egy részét Ete és Bojta vezérlete alatt elküldte (Borona) Baranyavár felé. Az említett vezérek elfoglalván nem minden ellentállás nélkül vidékünket, hív szolgálatauk miatt fényesen megjutalmaztattak a fejedelemtől. Többek közt így ír a Névtelen: „Es Edőnek, Ete fiának adott (Árpád) földet a Duna mentben meg nem számlált néppel; és azon a helyen Edő; meghódoltatvan azon résznek népét, várat építtetett, melyet köz-

nyelven (Zecuseu) Szekesőnek nevezett azért mivel ottan magának széket és alandó lakást választá. — Hogy elődeink, ha mást nem is, dultak, pusztíták vidékünkön a templomokat és földöztek a papokat, bizonyítják a bajor püspökök, IX. János pápához írt levelökben többek közt mondván, hogy elődeink egész alsó Pannoniában egy templomot sem hagytak meg. Jóllehet a kifejezés nem betűszerint veendő, mégis elegendőképp tanúsítja azon szomorú állapotot melybe általok a ker. vallás helyezettett a templomok és egyéb egyházi épületek földulása és az egyháziak megölése vagy elűzése által. Egyébiránt figyelemre méltó, hogy Pécs környékén sok, csaknem egymás szomszédóságában fekvő falu a főmagyarok neveit viseli még ma is, u. m. Árpád, Bogád, Szaboles, Hetény, Várkony, Budafa, Abaliget, Gyula, Bélavára, Baksa, Ocsárd stb. mi minden baranyai hazait, azon hősekre emlékeztet, kik nekünk e szép hazát vérökkel szereztek. Árpádtól szt. Istvánig mitsem tudunk vidékünkrol.

Az ország és nemzet nagy reformatora, a magyar történetek legnagyobb férfja, szent István, a pogányuság és miveletlenség legyözte után, úgy látszik, különös gondot fordított megyénkire. Keblében az 1000 évben nemcsak püspöki széket, ha-

nem igen jeles nagy monostort is állítván. E monostor alapító levele, melyet a szent király 1015-ben a monostori egyháznak Astrik érsek (Astrik tulajdonkép nem volt érsek, hanem azért neveztetett érseknek mivel a szembeteg esztergomi érseknek képviselte) által végzett felszenteiése napján sok főurak jelenlétében legünnepélyesebben kihirdettetett, szép világosságot vet Baranyának akkori állapotára, és megérdemli, hogy tartalmát röviden megvizsgáljuk. Mondja t. i. abban szent István: „Dotamus idem monasterium terris, sylvis, piscinis, vineis, villis, populis tam liberis, quam servis: (Miből látható, mikép a szőlőművelés megyénkben akkor már divatozott) liberis scilicet ducentis militibus, quos sub talem redeimus militiam, ut si forte in religionem suboriatu r seditio ad monasterii armata manu concurrent custodiam et Abbati Regalem visitanti praesentiam, duodecim equites servitium studeant exhibere stb. Megajándékozta e szerint a monostort a bőkezű király 200 szabad jobbaggal (freie Bauern, mond gf. Majláth), arra ktelezettet, hogy a ker. vallás ellen netalan tan kitoró lazadokor fegyveresen siessenek a monostor védelmére, és ha az apát a király látogatására meend, 12 lovas igyekezzenek neki kísérről állítani; továbbá 156 lovas jobbágy-

* Haas Mihály: Baranya földirati, statisztikai és történeti tekintetben. című műve nyomán. — Nyomatott Pécselt 1-46-ben.

Midőn városunk közönsége, a jelenlegi válságos időket nem tekintve szellemi szükségnek látja egy a távolabb jövő igényeinek is megfelelő díszes színház nagy költséggel járó felépítését, azon meggyőződésből indult ki, hogy azzal a magyar nemzetiség megszilárdítását mozdítja elő, mert a magyar színészet a hazai irodalmat fejleszti, a nemzeti érzületet ébreszti, de a színház egyszersmind a város szellemi haladásáról is tanúságot téve, a műizlés kielégítésére is szolgálván, — most már oda is kell irányozni törekvésünket, hogy a kitűzött cél szem elől ne tévesztessék és a súlyos erőfeszítéssel befektetett nagy összeg meddő tőke ne maradjon; oda kell törekednünk, hogy a színház vezetésében az igazi műizlés, a kellő rend, a színészet lehető állandósítása, a színészet magasabb irányba lépjenek előtérbe; oda kell törekednünk, hogy a színház pártolásának és látogatásának az attól eddig távol maradt osztályokat is rendszeresen megnyerjük s következetes kitartás mellett végre oda jussunk, hogy a színház látogatását városunk minden művelt lelki polgára valóságos szellemi szükségnek tekintse és így egy állandó közönség szerzettessék és biztosítottassék.

Nagyoknak kell az előkészületeknek lenni és így ne kicsinyeljük a vállalkozás nehézségét munkát, a rendelkezésünkre álló egy év alatt alkotni, teremteni, szervezni, rendezni kell, de szükséges egyszersmind magának az intézménynek irányelveit is megszabni, meghatározni, hogy a színház építésével a magyar színi irodalom és zeneköltészetnek is alkalom nyújtassék a teljes és intenzív kifejtésre.

Miképp érjük el mindezeket? A város közönsége, annak hatósága egyedül nem oldhatja meg a kérdéseket, módját kell ejteni, hogy

támogatásával és erkölcsi tekintélyének átruházásával a társadalom tegye meg azt; a város értelmiségére váró teendők csak társadalmi uton eszközölhető rendszeres munkakifejtés és beosztás által végezhető el sikeresen. Legcélszerűbbnek látszik, mint ez hason körülmények között 1861-ben történt Debrecenben, egy színiügylet alapítása, mely egyletnek tagjai a várossal szerződési viszonyba lépven, átvennék a színház vezetését és igazgatását, közvetlenül a társulatokkal való szerződéses viszonyt, előkészítenék a berendezést és az előadások módját, és a mi fő: odahatnának, hogy egyrészt a művezetéshez szükséges alap beszerzettessék, másrészt színházi közönségünk számban gyarapodjék, kitartásban erősödjék és e módon a színiügy gondozása állandó jeleget öltönn.

Most csak az eszmét vetjük fel, közelébb a színiügylet alapításának módjára és a városhoz való viszony tisztesebb meghatározására is rátérünk, addig is álljon előttünk e mondat: „nem elegendő a csarnokot csak felépíteni, hanem szükséges, hogy annak oltárán folytonosan égő áldozat is lobogjon!“

A függetlenségi párt helyi közönsége

helyén valónak tartja végre az Erreth-fele ismert és saját táborában is méltó megütközést keltő indítvány bővebb magyarázatát s hogy azt kevésbé fanyar arccal és kevésbé bevallott megbánással tehessen meg, egy a mi cikkünkre is szóló válasz formájába öltözteti, beismervén, hogy tárgyhalmaz miatt késett azzal, érdekesebb lévén közönségére a Berdin-fele gyilkosság hű ismertetése, mint eme kényes kérdésnek bolygatása.

Nos: e válaszban a függetlenségi párt helyi közönsége, megelégedve arról, hogy az a párt a képviselőt megválasztásához csak elvei fenntartásával járult, nagy meglepetését nyilváníja az ibis-redibis

féle javaslat határoatlansága és a pártönkivüliségnek e pontban határozottsága fölött. Hogy a függetlenségi párt helyi közönsége oly lelkes híve a pártönkivüliségnek, az az ő dolga, de ahoz megint, hogy mi szabadelvűségünknek fogva a kormány egyházpolitikáját helyeseljük, neki semmi köze; vagy tán ma már abban nyilvánul a következetesség, hogy elveink megtagadásával az időszerteen kínáló alkalom rabjaivá legyünk? és ne azt helyeseljük a mi jó és igaz, hanem azt a mit valakinek érdeke, vagy éppen esetleges párttaktika ránk tukmál?

Mi tárgyilagosan szoltunk a dologhoz és arra kétségtelen jögnök volt; ne tessék tehát az elkövetett hibát azzal akarni jóvá tenni, hogy intencióinkat gyanúsítsa, mert úgyis eléggé tudja, hogy mi sem miféle párt szolgálatában nem állunk, de igenis a szabadelvű párt és kormány programját magunkénak valljuk s ennek győzelmét elősegíteni van oly hazafias törekvés legalább is, mintha a függetlenségi párt közönsége elvei diadalát abban látja, hogy — dicséri az ellenzéki pártönkivüliséget és cserben hagyva az országgyűlési függetlenségi párt vezérét, Apponyi és a nemzeti párt politikáját támogatja.

A szabadelvűség diadala.

A legendák arról az ellenzéről, melylyel a Wekerle-kabinet egyházpolitikai szándékai a korona részéről állítólag találkoznak, immár tények által vannak desavouálva, tények által, melyek Magyarország politikai történetében örökké emlékeztetést fontoságot fognak megőrizni. Hieronymi és Csaky gróf miniszterek a képviselőház elé terjesztették az anyakönyvek államosításáról és a zsidó vallás recepciójáról szóló törvényjavaslatokat. Fele a törvényhozó munkának, melyet a kormány egyházpolitikai programja kilátásba helyezett, eszerint konkrét törvényjavaslatokban a képviselőház előtt fekszik. Hozzátehetjük még, hogy a harmadik egyházpolitikai javaslat is, a vallás szabad gyakorlatáról szóló, ki van már dolgozva s legközelebb

gyal (ministris cum equis, Dienstleute zu Pferd) 409 szekeres, 110 szőlőművelő, 36 majoros, 12 méhészt, 20 vasasó (Hihető, hogy vasbányák miveltettek akkor Pécsvárad körül a Mecsekben, melynek pécsvárad része azon okból nevezetett akkor „mons ferreus“ vashegynek. Ma is Vasasnak nevezetik szomszédságában egy falu, melynek igen jeles közén bányái vannak. Nem is említvén azt, hogy hozzá nem mesze Ó-Bánya, Új-Bánya falvak fekszenek, csak azt jegyezzük meg, miszerint több régi bányák nyomai most is láthatók Pécsvár körül; vaskő is találatik itt-ott, de eddigelé nem oly mennyiségben, hogy ásásra érdemesnek találtott volna.) (tributarius ferri mond az oklevél, mit Majláth Eisenlieferer-nek fordít) 50 halász, 10 kovács, 6 bognár, 12 képfaragó vagy esztergályos, 9 pék, 9 szakács, 3 fazekas, 6 timár, 5 cukrász (Pistardiis) 5 aranyműves, 8 ács vagy szekércsináló (carpentarii) 4 molnár, 13 juhász, 3 lovasz, 3 kanász, 3 inas, a vendégek számára, 4 betegápoló, 5 harangozó és 5 fűrdőszolgáló, kik a stuba ró stubariusoknak nevezetnek. mond az oklevél Különös figyelmet érdemlő az, mit sz. István nyomban az elszámoltak után mond: „Quorum omnium, videlicet militum, ministrorum et ceterorum cuiuscunque generis mancipiorum mansiones

1116. (Egy mansus vagy mansio akkoron Németországban körülbelül 12 holdból állott.) Mansiones autem istae villas 41 conficiunt, e miből azt vélem alaposan következtethetni, hogy az említett kézművesek benszülőtek és rabszolgákkal a külföldről behajtott hadifoglyokkal állottak. Laktak pedig ezek mind 41, legnagyobb részét baranyai (Tolna megyében is birt néhány falut akkoron a pécsváradipátság.) falvakban 1116 telken. Ezen falvak mind megnevezvük az oklevélben és többnyire jelenleg is a pécsvárad uradalomhoz tartoznak.

Lakók az oklevél erejénél fogva egyedül csak az apát bírósága alá tartoztak, kivéve ha főbejáró büntetettek követtek el. Vásárt is kettőt engedett az oklevél tartatni hetenkint Pécsváradon, egyiket vásárnapon fön sz. Péter temploma mellett, a másikat az alsó helységben (in vico inferiori) szerdán (Ime, csatlakoznak azok, kik állítják, hogy csak I-ső Béla gondoskodott volna első hazánkban a hetivásárokról) a helypénzt a monostornak ajándékozván. Ezen fölül a monostor jószágában lakott és az azokba a külföldről bevándorlott vendégektől (Vendégeknek nemcsak a külföldről hozzákn bevándorlott szállók nevezettek, hanem azon magyarok

is, kik valakinek jószágában letelepültek) járó királyi adónak (liberorum denarii) harmad részét szinte átengedé sz. István a monostornak, hogy azon lábbeli szerzetesek a szerzeteseknek. Még arról is gondoskodott a jó király, hogy a jámbor szerzeteseknek vizök legyen, így szolván erről az oklevélben: „Aquae etiam conductu, quoniam omnino fraterum officinas (Innen is láthatni, hogy nem henyltek a derék szerzetesek, mint talán némelyki véli. Jelenleg is vízvezetések vannak még a pécsvárad monostor romjai körül.) circuit, idem decoramus monasterium.

Végül elszámolja sz. István a templomi diszruhákat és eszközöket és a könyveket, melyeket a monostornak ajándékozott, u. m. 29 misemondó ruhát 14 dalmaticát, 18 tunicát, 60 cappát, 40 albat, 22 camisiát (karungét) 10 oltárszönyeget, 9 fészületet, 5 utiolárt, (Ugynevezett missiók tartására, melyek akkoron nálunk igen célszerűek és szükségesek valának, minthogy még kevés templom létezett) 4 füstölőt, 6 gyertyatartót, 4 ezüst és három cinkorsót. Az ajándékozott könyvek, számar 37, irányzatra nézve mind egyháziak és az isteni szolgálatra szükségesek. (Koller szerint negyven darab könyvet ajándékozott sz. István a pécsvárad monostornak; de

a parlament elé jut, tehát az egyházpoltikai program négy törvényjavaslata közül három már létezőnek s a korona által jóváhagyottnak tekinthető. Azok, akik abban reménykedtek, hogy a szabadelvű reformok a korona ellenzésén meghiusulnak, mindenesetre keserűen csalódtak, de azért csak önmagukat és politikai naivságukat vádolhatják. Mert hihetetlen mértéke a naivságnak kellett a föltevéshez, hogy a korona, amely az egyházpoltika miatt bocsátotta el a Szapáry-kabinetet és a Wekerle-kabinetet egyházpoltikai programja alapján nevezte ki, ellenzése által el fogja fojtani azokat a törvényhozói eszirákat, melyek a parlamentáris talajba ültetve, megvalósítani vannak hivatva azt, ami a mostani miniszterelnök megbízatása körül a kardinális alapelveket képezte. Ha I. Ferenc József nem lenne az a lovagias férfi és az a szigorúan alkotmányos uralkodó, aki a valóságban, még akkor is képzhetetlen lett volna oly eljárás, melyről az ellenzék álmódott. Mert a képviselői alkotmány legelőbb követelményeivel sem fér össze az, hogy a korona megtolja ony törvényjavaslatokat, melyeket majd az egész népképviselőt kíván s a melyek ezenfelül a határozottan formulázott célt képeztek a hivatalban levő kabinet megalkotásakor. Ily eljárás alkotmányos nonsens, eltekintve attól, hogy felségértés a hátsó ajtó ilyetén politikáját feltételezni egyenes gondolkodású, mindig őszinte királyunkról.

Eszerint tehát számolni kell a tényre, hogy az egyházpoltikai program egész terjedelmében a törvényhozás elé kerül. És azok, akik remélték, hogy a konkrét javaslatok soha sem fogják megpillantani a világosságot és akik így könnyű szívvel hitték a szabadelvű reformokat helyeseltetni, most tényekkel kell hogy igazolják szabadelvűségüket, melylyel oly nagyra voltak igen, most a nyilvánosság előtt kell színt vallani. A közvélemény nem oly ostoba, hogy taktikai fogások, halogató pártmanőverek, a kifogások és kopasz ürügyek politikája által megtéveszteni engedje magát. A régi rendszer, hogy az elvre megeksüzünk, és a részleteket agyonkritizáljuk, nem tart tovább. Vagy haladás, vagy reakció! Ez lesz a jelszó a közeli politikai harcban. Aki a javaslatok mellett küzd, azt igazi szabadelvűnek fogja elismerni és hirdetni a nemzet. Aki bármely ürügy alatt a javaslatok ellen fordul, az, bármily megvesztegetően hangozzék is phraseológiája, a reakciónárius érzelmei vádját nem háríthatja el magától. Az ország tetteket vár képviselőitől. — írja a Pester Correspondenz — és tetteik szerint fogja őket megítélni.

a tudós Czech a Magyar Tudós Társ. Évkönyveiben (2,211) mit Koller így olvasott: »quadraginta omni literarum voluminibus, ekkép magyarul: »omiliarum volumine I.« Ezekon kívül említést tesz még az oklevéllyel mivelt és miveletlen sóánokról (salicidium) aztán 20 ló 84 tehén, 1460 juh, 132 disznó és 92 kecskéről, miket mind sz. István ajándékozott a monostornak.

Nem hisszük, hogy ezek elszámolásával valakit untattunk volna, csekélységeknek látszanak talán jelen fogalmaink szerint, mindazáltal mint Baranyáról legrégibb és leghitelesebb írott adatokat tekintvén őket, bizonyosan kedvesek mind azok előtt, kiket megyéjük régi állapota némiképp érdekel.

Egyébiránt megyénk a kijelölt időszakban mindenha és pedig nagy mértékben osztozók nemzetünk viszontagságaiban, sőt rónáin döntetett el annak sorsa két ízben.

— **Hirdetmény.** Melynél fogva Pécs sz. kir. város hatósága részéről ezennel közhírré tétetik, hogy az 1893. 1894. és 1895. évekre érvényesített III-ik osztályú kereseti adó kimutatási javaslatokat előtűntető lajstromok az 1883-ik évi 41. törvényeikk 18. §-a értelmében folyó évi május 1-től számítandó 8 nap alatt a városi pénztári hivatalban közzémlére kitéve lesznek, a hol azok a hivatalos órák alatt betekintheők.

A III. osztályú kereseti adó megállapítása iránti adókievő bizottsági tárgyalások a városi tanácsház közgyűlési termében, mindenkor d. u. 3 órakor kezdve a következő napokon sorrendben fognak megtartatni, u. m.:

1893. évi május hó 15-én. Alkusz, ügynökök, aranyművesek, aranyozók, állatorvosok, ácsok, asztalosok, almaárusok, bábák, bábosok, bádgosok, béltisztítók és bérkocsisokra nézve.

Május hó 16-án. A borbélyök, borkereskedők, borárusok, boeskorosok, bogárnok, szeszberlő, köveztvámbérlő, helypénzszedési bérlő, vadászati jog bérlők, kőbánya, borvám-bérletek, butoraktárak és borkereskedőkre nézve.

Május hó 17-én. A cipészek, cementlapkészítők, cipőkereskedők, cukrászok, cukorgyár, cserepesek, csizmadiak, déligyümölcskereskedők, divatterkeskedők, dohánytözsdesek, esernyősök, esztergályosok, ecetgyárosok, edényarúsok és élesztőgyára nézve.

Május hó 18-án. Az építésszek, fehérneműmosás, fényképezésk, fogorvosok, fürdők, fuvarosok, gőzmalmok, gombkötők, gypmester, börgyárosok, vasgyár és butorgyára nézve.

Május hó 19-én. Gyógyszereszek, halárusok, hangszerkészítők, harangöntő, hentesek, kalaposok, kaptafagyárosok, kádárok, kárpitások, kávéosok, keztűsők és katonai élelmezőkre nézve.

Május hó 20-án. Kéményseprők, kolompár-rézművesek, reszelő-vágók, kapcsók, kefekötők és fakeskedőkre nézve.

Május hó 23-án. A kereskedőkre nézve.

Május hó 24-én. A koresmárosokra nézve.

Május hó 25-én. A kocsigyártók, kovácsok, kötélgyártók, kertészek, közjegyzők, kőbányák, kőfaragók, képfaragók könyvkötők, és kereskedők, kőszőrösök, husárusok, mészárosok és lakatosokra nézve.

Május hó 26-án. A lisztkereskedők, laptulajdonosok, malomépítők, mechanikusok, mészégetők, festők, mázólok, molnárok, nyomdák, tanintéztulajdonosok, olajgyár, órasok, orgona-készítők és orvosokra nézve.

Május hó 27-én. A paplankészítők, puskaművesek, pálinkafőzők, ruharaktárak, rongykereskedők, szállítók, szerszámkészítők, szítások, nyergesek, szijgyártók, sertés-kereskedők, sókereskedők, sófőzők, sókereskedők, székesek, szappanosok, szűcsök, és sütőkre nézve.

Május hó 29-én. A szatócsokra nézve. Május hó 30-án. A szabók, szodagyárosok, temetkezési egyletek, takácsok, rajz- és táncanítók, téglagyárosok, zálogházak, zenetanítók, zongoraeladók, zsbárusok, váltóüzletek vállalkozói, varrógépraktárak, végrehajtók, szállodák, és vésnökökre nézve.

Május hó 31-én. Az ügyvédek nézve. Miről az említett üzletekkel vagy foglalkozással bíró adóköteles felek oly megjegyzéssel értesítetnek, hogy az említett napokon mindenkor délután 3 órakor kezdődő tárgyalásokra saját érdekében jelenjenek meg, érdekeik védelmét meghatalmazatra is bizhatják, továbbá minden-

kinek jogában áll mások jövedelmét meghatározó adatokat a kivető bizottság elé terjeszteni.

Kelt Pécssett, 1893. évi április hó 28. tartott tanácsülésből.

Pécs. szab. kir. város Tanácsa.

Hirek.

— **Derék papok.** Fölker Mátýás értényi esperes-plebános a szegzárdi főgymnasium szegény tanuló részére emelendő tápintézet alapjára 300 frtot adományozott. Ez alapítványról értesülve egy magát megnevezni nem akaró tolnamegyei pap ugyanezen célra 100 frt adományt tett. — Egyház megyénk e két nagylelkű tagja a legjobb újmatást adta arra nézve, hogy mire van legelső sorban szükség egy középiskolánál: tápintézetre. Valóban örök kár, hogy a pécsi középiskolák egyike sincs tápintézzel összekötve. Egy ily intézet volna ám valódi áldás úgy a vidéki szülőkre, mint a tanulókra nézve. De ki törődik itt nálunk ilyesmivel, mikor még elegendő középiskolánk sincs. A skriblerék csak hagy lármázzanak, nem hallatszák a menyországba!

— **A választók összeírása** tárgyában a megyei központi választmány f. hó 4-én ülést tart, melyen az összeíró küldöttségek fognak megalkotattatni.

— **Lelkészképzés.** Szilágyi Béla gyónki ref. lelkes Nagy-Szokolyba megválasztván, új állását április 26-án foglalta el.

— **Felhívás!** A tüz, a lég, e két elem harca dúlt, pusztított szomszédos megyeinkben. Veszprém városa, Zomba s több falu a lángok martaléka, por és hamu. Kik nyugodtan és boldogan éltek szerény otthonjukban hajléktalan földönfutókká, koldusokká lettek, fájdalomukban felkiáltanak és embertársuk könyörületért esdenek. Van-e köztünk, kinek keble e szerencsétlenek kétségbeesett fájdalom felkiáltására meg ne rendülne? s ki segílyet tőlük megvonna? E jankiáltás elhalt hozzánk és viszhangra talált a pécsi nögyeletnél is, melynek választmányi tagjai f. május hó 7-én, vasárnap a római kath. szentegyházak bejáratáinak a könyörület pénztárt fogják felállítani. Adjatok! oh adjatok! hisz adni a szerencsétleneknek, oly szép, oly nemes, oly jó. Pécssett, 1893. május hó 2-án. A pécsi nögyelet választmánya.

— **Jótékonyág.** Egy helybeli első rangú ékszerész e napokban a törvényeszköz, mint szakértő kérelvén, két napra megállapított 10 frt napidíját a »Pécsi Jótékony Nögyeletnek« ajánlotta fel. Hála köszönet a nemes szívű jöttevőnek a nögyelet nevében.

A fogyasztási adók és regalebérletek a városi kezelésben valóban nem várt rendben és sikerrel jövedelmeznek, mit különösen a tanács és kezelő bizottság lelkiismeretes ovatosságának és az administráció körüli takarékoságnak tulajdoníthatunk. Ha valami váratlan esemény be nem következik, az eredmény a házi kezelés üdvös és egyedül alkalmas módját teljesen beigazolanda s mindamellett a kezelés körül a törvények szemmeltartása dacára is a legmegtényosabb eljárás követtetik, úgy, hogy ez irányban eddig semmi panasz nem fordult elő.

— **Ruvald Alajos** városi gazdasági felügyelő mint mély részvétellel értesülünk, sulyosan beteg. Ideiglenes helyettesül Buhreg Nándor katonai nyilvántartó rendeltetett ki.

— **A mohácsi ügyük.** A Mohács város által megvásárolt, de eddig még az államkincstártól át nem vett sóháztelek két sarkán a földbe félig leásva volt két ágyucsőt a vallás és közoktatásügyi minis-

terium kezdeményezésére a napokban szállította el az épület gondnoka: Bach Antal adótörvény mint a török világból származó hadtörténeti emlékeket a nemzeti muzeumba. A két darab ágyúcső együttes súly 22 métermázsza Mindenestre helyes, hogy e régiségek a muzeumba kerültek. De vajon, ha Pécssett városi, vagy megyei, muzeum volna, nem százzorta inkább itt lehetne-e e régiségek helye. És miért nincs Pécssett még muzeum? A városi közgyűlés már évek előtt megszavazta annak létesítését.

— **A báttaszéki templom-építés.** A báttaszéki r. k. hitközség új templomot akar építtetni. Holnandon Ferenc plébános buzgalkodására évek hosszú során át össze is gyűlt már templom alapul 130000 frt. A tervek is elkészültek, akartak egy kéttornyú templomot, de a vallásügyi minister, mint kegyur, az egytornyú mellett nyilatkozott és annak építéséhez már a jövő évben hozzá is fognak. A költségek 160.000 frtra rúgnak. A hitközség vezetői a templom-építés költségeire 150.000 frt kölcsönt akarnak felvenni 32 évi törlesztésre. A törlesztést eszközlőnek a meglevő 130.000 frt alap kamatából és évről-évre kivetendő hitközségi adóból. Ily módon 32 év múlva lenne a hitközségnek tiszta és tehermentes 130.000 frt vagyona. Mondja még valaki, hogy Magyarországon szükiben vagyunk a financ-genienek.

— **Tanítói jubileum.** Stein János ráctöttösi r. k. kántortanító április 21-én ülte 50 éves tanítói jubileumát. A jubiláns 1823-ban született Lovász-Hetényben és 50 éve tanítóskodik Rác-Töttösön teljes testi és szellemi erőben. Szívesen üdvözöljük a nemzet e derek napzsámósát e ritka ünnep alkalmából, de midőn ezt tesszük, azon reményünk fejezzük ki, hogy a jubiláns 50 évi működése alatt nemcsak a néptanítás, de a magyarság terén is szerzett érdemeket.

— **Nyugalomba.** B u n y e v á c z Ferenc petárdai tanító 55 éves szolgálat után nyugalomba vonult. Legyen a kifáradt munkásnak édes a jól megérdemelt pihenés.

— **Halálozás.** Klesch János pécsbudi, külv. tanító meghalt mult hó 29-én, életének 50-ik évében. Scheffer Hubert lancesuki tanító meghalt 45-ik évében.

— **Bérmálás Kaposváron.** A veszprémi püspök: báró Hornig Károly május 30. és 31-ik napján bérmálni fog Kaposváron. Mint a „Kaposvár” írja Somogy megye székvárosában már 13 év óta nem volt bérmálás. A nevezett hírlap épen ezért nem a legudvariasabban emlékszik meg a veszprémi püspökről, nézetünk szerint igen helytelenül mert ha az előző püspök sokáig elmaradt Kaposvárról, azért báró Hornigot nem lehet okozni és egyébként is tudni való, hogy a béрма-utak hosszú időre megállapított szigorú sorrendben tartanak meg.

— **A trachoma,** e veszedelmes szembetegség Simontornya föllepést s az ottani egyik tanító is megkapta Ajánljuk a legnagyobb óvatosságot.

— **Idők jele.** Kaposváron a mészárosok ellen szövetkezetet akarnak a fogyasztók létesíteni. A kaposvári mészárosok hírlapilag jelentik ki, egyrészt azt, hogy ők is hajlandók a szövetkezetbe beállni, ha pedig valami vállalkozó akadna, ki a marhahúst 52 krral szállítaná nekik, hajlandók azzal szerződést kötni május, június, július, augusztus hónapokra és még a folmerülő költségeket is a mészárosok fizetnék. — Vajon nem fogják-e őket szavukon?

— **A mohácsi kövezet** Baranyában bizonyára van oly általános hír, mint a tatárjárás. Sőt, ha a dolgot lelkiismeretesen megvizsgáljuk, a hirhedségben az elsősegét a mohácsi kövezetnek kell adnunk,

mert lám: a tatárjárásban az az egy tagadhatatlan, hogy már jó régen megszűnt, a mohácsi kövezet azonban nemcsak hogy még mindig megvan, de meg is fog maradni az idők végtelenségéig. Erről a kövezetről érdekes újdonságát közöl a „Mohács és Vidéke” megírva, hogy a Nepomuk utcában faültetés közben rájöttek, hogy az az utca már háromszor volt kiköveztve, azonban idő folytán mind a három kövezet elsüllyedt a sárban. Irigylésre méltó lakosai a mohácsi Nepomuk utcának! Nekik 3 kövezetet is adott egymásután a végzet. Nekünk pécsieknek csak egy kövezetünk van és — nem sülyed el szégyenében sem a kövezet, sem az, aki csináltatta

— **A vidéki színészet fényoldalai.**

Zoltán Gyula szinzigazgató ez év elején bérletet gyűjtetett Mohácson, hova február 15-ikén kellett volna bevonulnia. A bérlet azonban nem igen ütött be és a direktor úr nem mene el Mohácsra. A bérletet megfizetőknak persze nem igen tetszett ez az elmaradás és meglehetősen zúgolódának nemcsak egymást közt, hanem hírlapilag is. A direktor úr most nyilatkozik a „Mohács és Vidékében”, hogy ő az arviztól való féltében nem ment el Mohácsra, mert 40 tagból álló (?) társulatával tudva menni a veszélybe örültség lett volna (a bérletet felszedni azonban nem volt örültség.) A direktor úr különben a nyáron el fog menni Mohácsra társulatával, mely, mind mondja, jobb a tavalyinál és igen szép fiatal nőkből és ügyes színészekből áll. A direktor urnak, ki színésznőnek fiatalságára és nagy szépségére hivatkozik, átkozottul tisztult és nemes fogalmi lehetnek a színészet hivatásáról. — Mi köze a közönségnek a színésznők szépségéhez és fiatalságához? A fő a jó játék, a szép hang, az értelmesség és modortalanság. Ha ez megvan, a többi mellékes.

— **Végtárgyalás** Rég volt oly érdekes végtárgyalás büntető törvényszékünk előtt, mint a hétfői. T o t h Márton mohácsi lakos volt a vádlott, de nem egy egyszerű büntett jelenségeiről volt az elenemelt szándékos emberölési vád alkalmából szó, egy valóságos népdramát láttunk magunk előtt érdekes alakokkal és meglehetősen jelenetekkel, melyek a legszebb lelektani magyarázatokra adván okot, az emberi szív minden érzelmi viharát feltarta előttünk. Szinte sajnáltuk, hogy a minap lezajlott büntetésnél szereplő kiváncsiság, a hétfői tárgyalásnál nagyobb számú érdeklődők tömegében nem jelent meg, mert a két bűneset, bár súlyára nézve egy, elkövetési módja, és körülményei szerint egymástól teljesen eltérő s a míg ott a száraz tény és rideg okoskodás, itt viszont az érdekes drámai színezet és a szív világa hatottak elementáris erővel. Toth minden előleges megfontolás nélkül, de gyötörtetve a jogosult féltékenység által, egy mulatság után nevének szívébe mártja kését, mert tudja, hogy már nem egészen az övé és fél, hogy a gyönyörű teremtés a másé lesz, azé, kit előbb az apja mint kerőt kikoszarzott s kinek nevét egy asszony, bosszúból a menyecske iránt, neki elárulta. A vád és védbeszédek szintén valóban remekül voltak tartva s egyaránt érdemül szolgálnak V i s y Pál kir. alügyésznek és B o l g á r Kálmán ügyvéd főnöknek. A vádlott, ki teljesen meg van törve, 12 évi fegyházra ítéltetett, mely ítélet minden részről felebezett

— **A Pécsi Kerékpár Egyesület értesítője.** A májusi kirándulások sorrendje. Május hó 7-én reggel 6 órakor ind. Mohácsra 806 km. délután 2 ó. i. Szederkényre 44 km. 11-én reggel 6 ó. i. Dombóvárra 898 km. délután 2 ó. i. Magyar-Székre 37 km. 14-én reggel 1/56

ó. i. Baranyavárra 1188 km. délután 2 ó. i. Turonyba 408 km. — Pünkösdi kiránd. 21-én reggel 5 ó. i. Eszékre ott találkozás azokkal, kik már 20-án délután indultak. Közös ebéd a Central szállodában és délután 3 órakor indulás Diakovára; ott éjelekezés. Másnap 22-én reggel ind. vissza Eszékre, ebéd a Centralban. Délután 1 órakor együttes visszatérés Pécsre. 250 km. Május hó 28-án reggel 5 órakor ind. Siklós-Harkány-Vaiszló-Pécs 95 km. délután 2 ó. i. Göröcsnybe 37 km. A tavaszi versenyek napjával június hó 25-ike tüzeztett ki. Nevezési zárnappal június hó 18-án esti 8 óra. A verseny számok a következők: 1. Kezddő verseny. táv 10 km. (zárt verseny.) 2. Nagy verseny táv 20 km. (nyílt verseny.) 3. Népfölkelők verseny táv 5 km. (zárt v.) 32 éven felüliek részére. 4. Vigasz verseny táv 5 km. (kizárva a nyertesek.) Részletesebb értesítés és a program már a jövő hó elején megjelen. — Talált tárgy. A malom-utcaiban 1 drb esőmag-tartó találatott; tulajdonosa a Bedő kávéházban átvetheti. — Verseny naptár. Május hó 14-én a „Hungaria B Club.” versenyei Budapesten. Május hó 23-án a „Magyar Athletikai Club.” versenyei Bpsten.

— **Gróf Zichy Géza intendáns**

Pécssett Emilittük már, hogy a m. kir. opera kiváló sulyt kezd fektetni a hazai énekerők folkeresésére és összegyűjtésére. E célból az intendáns meglátogatja a nagyobb vidéki központokat, hol a jelentkezőkkel próbaéneklést tart Gróf Zichy Géza intendáns Pécsre f. hó 12-én d. e. 1/2 10 órakor jön és a próbaéneklőket ugyanazon nap d. u. 4 órakor fogja meghallgatni, Joveteléről a pécsi dalárdák értesítve vannak.

— **Hymen H o r v á t h** Jenő pécsi kir. itelőtáblai tisztviselő eljegyezte Morócz Lenke k. a-t Bozsokon.

— **Uj Zeneművek** Rózsavölgyi és Tsa cs. és kir. zeneműkereskedésében legújabbán a következő új zeneművek jelentek meg: Z s a d á n y i A r m a n d hegedűre átírt B i h a r i h i r e s P r i m a c i á l i s magyarájt a magyar zenének ezt a remekét, melyet már Ernst cs. felhasznált „A i r H o n g r o i s v a r i e s.” c. hangversenyművében Zsadányi Beriot modorában közepnehézségű átíratát nem ajánlhatjuk eléggé hegedűjátékosaink figyelmébe, ára 3 korona. — A másik kiadvány 12 Czimballom átírat Kun László ismert cimballomművész szerkesztésében. A pompás átíratok között helyet foglalnak a következő közkedveltségű dalok: Sirassatok ha meghalok, Volt nekem egy szép szeretőm, Ne sirj Kossuth Lajos, Vasárhelyi Sétatéren, stb! En ek a füzetnek is 3 korona az ára.

— **Hajók járása.** Az első cs. és kir. Dunagőzhajózási társaság folyó évi május hó 1-től kezdve a Mohács és Bpest közti személy- (helyi-) hajójáratokat beszüntette. E helyett azonban a Budapest-Mohács-Zimony-Orsova közti postahajójáratok most már naponta közlekednek. A menetrend következő: Lefelé Budapestről Mohácsra 10 órakor este, Mohácsra érkezik reggel 8 órakor; Mohácsról Zimony-Orsovára 9 órakor reggel. Fölfelé: Orsováról Mohácsra 5 órakor reggel; Zimonyból Mohácsra ind 11 ó. j. j. j. j. Mohácsra érkezik 5 óra 10 percek délután; Mohácsról B-Pestre indul este 7 órakor, Budapestre érkezik 8 óra 30 percek reggel.

Színház és művészet.

Pénteken került először színpécssett Verő György operette-je: „A szultán”, mely újdonságán kívül már azért is érde-

ket kellett, mert szerzője pécsi fiu, ki bár rég elszakadt tőlünk, de bizonyára még most is hozzánk fűzik az ifjúkori emlékek, a rokoni léges kötelekek. Az operette meséje a legigénytelenebb. Szelim szultán (Kocsis Etel) szerelem után sóvárog, egy olyan nőt keres, ki vétét forrongásba hozza, ki nem a szultánt szereti, hanem őt magát az embert. A háremhölgyeket elkergeti magától, és kétségbe van esve, hogy nincs a ki őt szeresse és akit ő szerethessen, midőn meg látja Roxelane-t, (Léva y Sárka) egy előkelő francia leányt, ki öreg völgyéne elől megszökött és kit Bimbasi basa (Dzséry) elfogott és a szultán háremébe szánt. A tüzről pattant francia leány megszökött kötelhágosán a basától, Szelim szultán tanuja a szökésnek, beleszeret Roxelane-ba, mely érzelmét Roxelane is viszonozza ugyan, de nem mutatja. A szultán udvarába megjelenik Roxelane unokabátyja: De Forain francia követ (Perényi) Roxelane gyermekkori ideálja, a találkozás után a két rokon kiábrándul egymásból és De Forain megszereti Déliát (Kállay Lujza) egy görög leányt, kit Bülbül basa (Follinus) hozott a szultánnak. Délia Roxelane udvarhölgye lesz. A szultán hevesen ostromolja Roxelane-t, ki sok pajzanságot megengedve magának mindig kisiklik a szerelmes szultán kezei közül. A szultán bosszusan távozik, ez alkalmat felhasználva Roxelane el akarja távolítani az egy másikba fűlig szerelmes De Foraint és Déliát, mi azonban az éber Ali enuch (Polgár) miatt meghiúsul és a szerelmesek megvonják magukat egy szobákában, mit Ali észrevesz és azt hiszi, hogy ott bent De Forain és Roxelane szerelmeskednek. Szelim végre győz Roxelane hidegségén és boldogan esküvőre akar menni, midőn Ali bevádolja Roxelane-t, ki hűtlenségéért (a szobában megtalálják De Foraint) elűzetik. A szultán azonban meggyőződik Roxelane ártatlanságáról és a szerelmesek egymáséi lesznek. A mesénél jóval többet ér a zene, mely egypár szép számmal csakugyan rendelkezik, ilyen a szultán szerelmi vallomása, Roxelane, Délia és Gaston szeszélyes triója, Délia szép dala. A darabnak legfőbb hibája, hogy minden tekintetben ötletszerű és hogy se nem stilszerű, se nem jellemzetes, csak itt-ott villan fel az erre vonatkozó törekvés, mintegy azt mutatva, hogy a szerző sejté, hogy mily elemeknek kellene darabjában uralkodnia. Mindamellett, ha török ismereteink nem igen gazdagodnak is a „Szultán” által, a darab eléggé vonzó és mulattató, sőt látványos is. Az előadás igen jó volt. Kocsis Etel szultánja úgy zeneileg, mint játék dolgában kitünően érvényesült és zajos és megérdemelt tap-

sokban részesült. Második felvonásbeli szép és nehéz dalát még is ismételtették. Az ujrázásra hajló szándék a karzatról indult ki, a jó karzatról, mely naivságában azt hiszi, hogy a magas C úgy terem, mint erdőben a gomba és azt gondolja, hogy ha lehet megismételteni egy tableau-t, vagy — mint az Pécsért eléggé nem kárhözható rossz szokás — a végtelenségbe lehet nyújtani a kuplékat, miért ne lehetne megismételteni a legnehezebb koloratúrének számokat is. A földszint a szép kiviteli ének hatása alatt teljes méltánlatlalt, a kedvelt művésznőt meg akarja kímélni, jelezve, hogy az ismétlés helytelen volna, mi a karzat otrombaságát csak fokozza. „Hogy volt” „hogy volt” ordítás tölti be és reszketteti meg a levegőt és a művésznő — újra elénekli a nehéz áriát. A művésznő ezen engedékenységet a legnagyobb mértékben helytelenítjük. Nem szabad felednie, hogy első sorban neki kell hangját kímélnie, hogy a karzat soha sem irányadó és hogy vannak énekesek, melyeket semmi körülmények között nem szabad megismételni, mert egy helytelen és illetlen kivánság teljesítése sohasem lehet kifogástalan. Ez alkalomból a szinigazgató figyelmét is felhívjuk az ismétlések ügyének szigorú rendelkezésére, mit multhatatlan szükségnek tartunk. A földszintet pedig fölkerjük, hogy érvényesítse az előadásoknál irányadó befolyását és ne tölje, hogy a karzat otrombaságai uralkodjanak. — Léva y Sárka a Roxelánia egy teljesen kezdőnek becsületére válik ugyan és Léva y Sárka ige elfogulatlanságáról, valamint ritka bátorságáról szép bizonyítást ad, ami bennünket a hozzá fűzött szép reményeinkben csak megerősít; az ő Roxelane-ja azonban csak kezdetleges kísérlet és mi valóban nem tudjuk eléggé helyteleníteni, hogy az igazgató egy kezdő és fiatal énekesnőt, ki csak most lépett a deszkákra, első felleptére ily nagy és kifejezett művészi igényiséget megkívánó szerepekre kényszerít, melynek terhe aránytalanul súlyosodik a kecses kis vállakra. Egy kis átmenet, egy kis fokozat épen a fejlődés stadiumában nem csak szükséges, de annak hiánya a művészi egyéniséget okvetlenül elnyomni és károsítani fogja, amiért épen a jelen esetben halálos véték volna. Egyébiránt csinos, bár gyöngye hangjával elég szabatosan énekel a kisasszony, éneke azonban sok helyütt mintegy leheletszerűen vált; játékán itt-ott naiv kedvesség csillant át, hiányzott azonban a stilszerű átgondoltság és a szikrázó elelenség, mely nélkül e szerep nem az ami. Kállay Lujza mint Délia jól játszott és szépen énekel és 3-ik felvonásbeli gyönyörű kis dalával nagy hatást tett.

Igen sikerült alakítás volt Follinus Bülbül basája; elegans gigerli-basa volt, ő képezvén a grotesk Bimbasisal és Alival a kacagtató elemet. — A kiállítás rendkívül díszes volt, szinte káprázatos. A színház ugy pénteken, mint szombaton teljesen megtelt és bizonyára még egy párszor telt házat fog összehozni. Legalább majd telik Somogyinak még egy jó primadonnára, mert arra szükség volt, van és lesz.

Hétőn ismét Shakespeare-est volt. „Romeo és Julia” adatot meglehetősen ház előtt. Az előadás igen jó volt. Olyan Julia, mint Balthazetel, még nem volt a pécsi deszkákon és a közönség minden felvonás után többször kihívta kedvencét, ezzel jutalmazva és róva le elismerését kitünő alakításáért. Pethes Romeoja csupa hév, szenvedély és örült szerelem volt és nagy hatást tett különösen a kerti jelenethen Follinus Mercutioja, László Benvolioja, Balla Párisa, Rónai Tyaltja, megalkották az előadás összhangját, melyből azonban Zombori Ilona dajkaja nagyon kírít, Tóth Antal Lörinc barátja pedig annyira a sugó elé püantálta magát, hogy minden illusiót lerontott. — E klasszikus darab fölelevenítéseért elismerésünket kell az igazgatóknak nyilvánítanunk.

Gabona-arak.

hivatalosan feljegyeztettek Pécs szab kir. város 1893. évi április hó 29. napján tartott hetivásarán

	(őszi)	—frt—kr.	—frt—kr
Buza	(tavaszi)	—	—
	(uj)	7 . 10 .	7 . — .
Kétszeres	(ó)	—	—
	(uj)	6 . 20 .	6 . — .
Rozs	(ó)	—	—
	(uj)	6 . — .	5 . 80 .
Árpa	(őszi)	—	—
	(tavaszi)	5 . 10 .	5 . — .
Zab	(ó)	—	—
	(tavaszi)	5 . 60 .	5 . 50 .
Bükköny	(uj)	—	—
	(ó)	—	—
Repce	mm.	—	—
Kukorica	mm.	5 . — .	4 . 90 .
Széna		2 . 20 .	2 . — .
Szalma		1 . 20 .	— . — .

Mintegy 100 gabona kocsi volt a piacon. Kinálat : gyenge.

Felölös szerkesztő és kiadó tulajdonos :

FEILER MIHÁLY.

Nyom. Feiler Mihálynál (lyceumi nyomda) Pécsen.

6419. sz. 1893.

4412

Hirdetmény.

Pécs szab. kir. város tanácsa az építendő színháznál szükséges föld, kőműves, bádogos, kőfaragó, szobrász, ács-és vasmunkák szállításának biztosítására a városi gazdasági tanácssteremben (városház, II. em. 33. ajtószám) 1893. évi május hó 15-én a. e. 9 órakor zárt ajánlati tárgyalással egybekötött nyilvános árlejtést tart.

Felhivatnak pályázók, hogy a vállalati összeg 5 százaléknak megfelelő bánatpénzzel felszerelt zárt ajánlatokat legkésőbb f. évi május hó 14-én délelőtt 12 óráig a város polgármesteri hivatalánál nyújtsák be, avagy a bánatpénz letétele mellett fenti helyen és időben a szóbeli árlejtés vegyenek részt.

1. Az együttesen kiadandó föld és kőmives munkáknak a költségvetésben felvett összege 61218 frt 43 kr.
2. A kőfaragó munkák összege 17514 frt 37 kr.
3. A szobrász „ „ 3718 frt — kr.

4. Ács munkák összege 12748 frt 61 kr.
  5. Bádogosmunkák összege 12042 frt 09 kr.
  6. Vasmunkák összege 18982 frt 51 kr.
- Ezen felül a fűtés és szellőztetési munkákra zárt ajánlati tárgyalási pályázat hirdettetik.

A miert is felhivatnak a színház fűtési és szellőztetési munkálataira pályázók, hogy a vállalati összeg 5 százalékának megfelelő bánatpénzzel a kiviteli tervekkel és költségvetéssel felszerelt zárt ajánlataikat legkésőbb folyó évi május hó 31-én délelőtt 12 óráig a városi polgármesteri hivatalnál nyújtsák be.

A színházi tervek, költségvetések és árlejtési feltételek a városi mérnöki hivatalban (Pécs, városház II. emelet 34. ajtó), úgy Steinhart és Lang műépítészknél Budapesten, Egyetem-utca 3. sz. betekintheők.

A város Tanácsát illeti a jog a beérkezett ajánlatok közül választani, esetleg valamennyit elutasítani.

Pécsen, 1893. évi március hó 28-án.

Pécs szab. kir város Tanácsa.

BOLGÁR KÁLMÁN

ügyvéd és irodalmi ügyész **irodáját**
1893. évi május hó 1-től a **Nepomuk-**
utcai 10. számú házba (a főposta
közelében) helyezte át.

1120. sz. tjkv. 1893

4413

Árverési hirdetmény.

A dárdai kir. jbiróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Fingernagel Antalné és t. végrehajthatónak

Barics Pávó és Filo

végrehajtsát szenvedő elleni 732 frt — kr. tőkekövetelés s jár. ir. végrehajtsái ügyében az árverést a dárdai kir. járásbírósg területén levő Baranyavár községben fekvő, a baranyavári 828. tkvben felvett 101a. hsz. fekvőségre és 101. sz. házra 1224 frtban enzenel megállapított kikiáltási árban elrendelte s hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1893. évi május hó 30-ik napján d. e. 10 óraker Baranyavár községben a jegyzői irodában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozők tartoznak az ingatlan becsárának 10 százalékát, vagyis 122 forint 40 krajczárt készpénzben vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett arfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kikiáltott kezéhez letenni, vagy az 1881. évi 60. t. c. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni. Dárdán, a kir. jbiróság mint tkvi hatóság 1893. évi február hó 22. napján.

Jobst Béla kir. aljbíró.

Lakás-változás.

Van szerencsém szives köztudomásra adni, hogy

ügyvédi irodámat

f. évi május hó 1-től Nepomuk-utca 28. szám alá helyeztem át.

Pécsent, 1893. május 1.

Dr. SZÉKELY EDE
köz- és váltóügyvéd.

A m. kir. államvasutak gépgyárának

vezérügynöksége

most: Budapest VIII. József-körút 41. sz., ajánlja:

a m. kir. államvasutak gépgyára

a m. kir. államvasutak gépgyára

a m. kir. államvasutak gépgyára

a m. kir. államvasutak gépgyára

a m. kir. államvasutak gépgyára

felülmulthatlan jóságú
gőzcseplő-garnitúráit,
malomcélokra különösen alkalmas
henge. kazános lokomobiljait,
teljes vasból készült,
szalmakazalozó gépeit,
szabadalmazott
Stibor-kőrfűrészeit,
uj szerkezét, szállítható
gőz-kukoricamorzsolót,
valamint mindennemű mezőgazdasági gépeit,
kedvező feltételek mellett.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve
Tévedések kikerülése végett a levelezések küldemények és megrendelések mindig csak így, címzendők:

A magy. kir. államvasutak gépgyára

vezérügynökségének.

Budapest, VIII. ker., József-körút 41. sz.

BUDAPEST, VIII. kerület, József-körút 41. szám.

BUDAPEST, VIII. kerület, József-körút 41. szám.

HARKÁNYI GYÓGYFÜRDŐ

(Magyarország, Baranyavármegye.)

Fürdő idény május 1-től szeptember 30-ig.

Az o-ztrák-magyar birodalomnak ezen vizgazdag legmelegebb s legerősebb kénforrása a legsikeresebb gyógyeredmények által hírnevét már megállapította, a mit igazol az évről-évre szaporodó vendékek száma.

Ezen 62:5 és 63:8 C. fokú természetes értéki kénforrások kitünő gyógyítási hatással bírnak, csuzos, görvély, idült bőrkiütégekre, aranyér, nőibántalmakra, fogamzási hiányok, sebzések, daganatok és higanyos gyógyszerek által okozott mérgezésekre, továbbá máj, lép, általában mirigy-daganatokra, nehéz hallás, idült szembajok s ivarszeri bántalmak ellen.

Az utazásra ajánlható Budapest-pécsi vasut, vagy Déli vasut Budapestten Kanizsa-baresi vonala, állomás: Pécs; alföldi vasut Eszéken át Villányig. Mohács-pécsi vasut, állomás: Villány.

Posta- és távirat-állomás.

Bővebb fölvilágosítást a legnagyobb készséggel nyújt Dr. Heller József rendelő fürdő orvos s özv. Blümel Ferencné bérió.

Harkány, 1893. május hó.

4411.

A fürdő igazgatóság.

Schottola Ernő Budapest

Váci-körut, Fonciére-palota.

Műszaki és sebészeti-műszer-üzlet.

Nagy készlet

gummi-árukban.

Angol bőr- és Balata gepszjakban. Gummi- és kender-tömszökök.

Bor-, építkezési és kutszivattyuk.

Vizmentes-ponyvák, gabnaszakók, gépolajok, szerszámok.

Vas- és acélcövek, Peronospora-focskendők különféle szerkeszethen.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Minden hasonló készítményekkel szemben előnyben kell részesíteni ezen labdacsokat, melyek mentesek minden ártalmas anyagtól s a legnagyobb eredménnyel használtatnak az altesti szervek betegségeinél, könnyen ha hajtók és vértisztítók. Egy gyógyszer sem kedvezőbb és amellett egészen ártatlanabb

székrekedéseket

a legtöbb betegségeknek e biztos forrásait olvasni és cukrozott alakja a legmég a gyermekek is szivesen veszik. Ezen labdacsok dr Pitha u. 11. tanácsostól igen megfizethető bizonyítvánnyal lettek kitüntetve.

Egy 15 labdacsozt tartalmazó doboz 15 kr., egy henger (8 doboz, 12) labdacso) ára csak 1 frt o. é.

Óvás! Minden doboza melyen a cég: gyógyszer-tár -zum heil. Leopold-nem áll és hátsó oldalán védjegyünk nem hordja, hamisítvány, melynek megvételétől a közönség óvatik, igazán kell figyelni, hogy ne rossz s nemcsak semmi eredményt fel nem mutatható, de épséggel ártalmas készítményt kapjanak. Határozottan Neustein-Fele Erzsébet-labdacsokat kell kérni és ezek a börtökben és használati usztatson az itt látható aláírással vannak ellátva.

Hauptniederlage in **Wien**: Apotheke -zum heil. Leopold- des Ph. Neustein Inerstädt, Ecke der Planken u. Spiegelgasse. Hauptniederlage in **Fünfkirchen** Apotheke S. Sipöcz, L. Zaiga und bei die Barmherzigen, in **B.-Sellye** F. Uwira

FÖLHIVÁS

Az új évnegyed közeledtével tisztelettel fordulunk Pécs sz. kir. város és Baranyavármegye nagy közönségéhez, kérve lapunk támogatását.

Tizenkettedik éve, hogy pályafutásunkat megkezdtuk. Tizenkettedik éve, hogy a közügyeket szolgáljuk, önzetlenül, céltudatosan, kitartással, egy jobb jövő reményében.

Mint a közélet szerény napszámosa, 12 évi működésünk alatt sohasem keresték a reklámot, de hivatásunk kiszabott keretében megmaradva a föltűnés vágya nélkül komolyan teljesítettük munkánkat, úgy, amint az szerény tehetőségünkől és erőnktől telt, a meggyőződés tiszta fegyvereivel az igazságért küzdve, az elveket nézve és nem az embereket, a pártkötelékeken felülemelkedve.

Tizenkét évi működésünk alatt nem az volt célunk, hogy érdektársakat gyűjtsünk magunk köré, hanem hogy meggyőződésünkhöz elveinkhez hívek maradva szolgálhassuk a közügyeket, nem nézve, hogy az ezért vívott harcban kik követnek és kik maradnak el tőlünk

Miként a multban, úgy fogunk eljárni a jövőben is és míg egy részről mindent el fogunk követni lapunk emelésére, másrészt hiszszük, hogy városunk és megyénk értelmisége nem fogja tőlünk megtagadni támogatását, melyre ezennel tisztelettel mindenkit tőle telhetőleg fölkérünk.

Lapunk hetenként kétszer, szerdán és szombaton jelenik meg, díszes kiállítású, illusztrált mellékletekkel. Előfizetési díj: negyedévre 2 frt. Körtárgyozóknak, tanítóknak 1 frt 50 kr.

A „Pécs“ szerkesztősége és kiadóhivatala.

SCHÖNWARD IMRE

ékszerész, órás és látszerész

Főüzlet:

Király-(fő)utca, a „Hattyú“-épületben.

PÉCSETT

Műhely:

Király-(fő)utca. Mestries-féle házban.

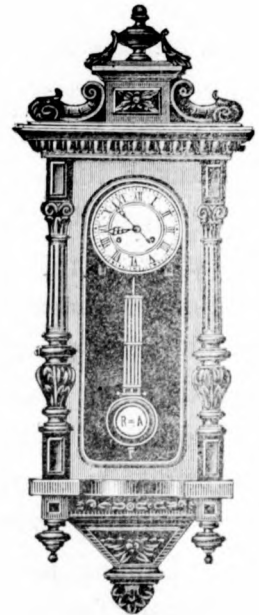
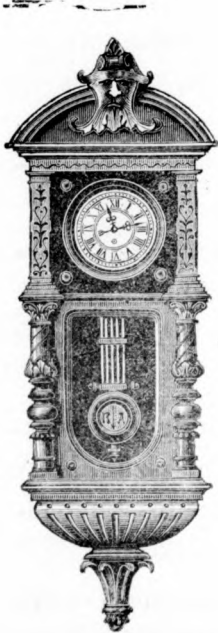
Tábori és színházi látesővek, szemüvegek, góresők, hőmérők stb. gyári áron.

Pontos járásu csinos ébresztő órák, darabja csak 2 frt 50 kr.

Csinos ezüst horgony-Remontoir órák 2-ös fedéllel dbja 12 frt.

Inga-óra csinos szekrényben 8 napig járó és ütő szerkezettel ára 12 forint.

Anker-Remontoir Tula-óra, 2-ös köpennyel kitűnő szerkezettel 14 forint.

Öt évi jótállással.

Nagy raktár a legjobb ékszerek ezüst és (alpaca) China-ezüst árukban.

Javítások olcsón és legjobban készíttetnek.

Minden tárgy a magyar királyi pénzverde hivatal által felülvizsgálva és fémjelezve van.

Kiváló tisztelettel

SCHÖNWARD IMRE.